

lenika sprevidi. Vse zastonj. Mešnik mora s sv. zakramentom nazaj v cerkev, vse pustiti in z žandarjem v ječo iti. — Takošen je pruski „kulturkamp!“! Naši liberalci pa vse to hvalijo, ljudem pa lažejo: „Vera ni v nevarnosti“.

Najostrejši meniški red (orden) so Trapisti. Zraven navadnih meniških dolžnosti se pečajo s poljedelstvom in sicer za pokoro. Kamor si drugi ljudje ne upajo, tje se podajo. Veliko host so izkrčili in močvirja v lepe travnike spremenili: na Francoskem, v Belgiji in na Ruskem. Pred leti so se tudi v turški Bosniji naselili. Blizo Banjeluke, kraj vode Vrbas, so kupili velike in hudo zapuščene kraje. Naselbino zovejo: „Mariastern“, Marijino zvezdo. Tudi nekaj Slovencev je pristopilo. Kdor želi vstopiti, če tudi le za navadna dela, ga radi sprejmo.

Oglarsko šolo snujejo kranjski duhovniki, v katerej bi se vsako leto nekoliko fantov naučilo orgljanja in cerkvenega petje. Potreba take šole se kaže povsod očividno, ker novi učitelji orglati ne umejo ali pa nečejo.

Birmovanih je letos v 4 dekanijah lavantinske škofije 9027 otrok.

V bogoslovsko semenišče v Mariboru sprejetih je dosle 5 gospodov.

Gospodarske stvari.

Kamneni olje (petrolej) dober pomoček, da se lesovina dalje trdna ohrani. Na prostem ali pod milim nebom stoječa lesovina in poljsko orodje se gnjilobe, razpokanja in trganja obvaruje, če se s kamnenim oljem dobro in večkrat namaže. Stvar mora pa popolnoma suha biti, da se olja do dobrega navzeti zamore. Tudi duri, oknice, klopi pod milim nebom je dobro prej s kamnenim oljem namazati in potem še le z oljnato barvo pobarvati. Omenili smo že na drugem mestu, da je ravno tudi kamneni olje dobro sredstvo proti gobam, ki se na lesu in po zidovju zarezajo.

Rudečo deteljo meseca avgusta sejati. Iz Vestfalskega se o setvi rudeče detelje, kakor sledi, poroča: Brž ko je žito, med katero se je spomladi detelja posejala, požeto bilo, se je pokazalo, da detelja ni pognala. Zato so zemljišče preorali, povlačili in v novo z deteljnimi semenom posejali. Seme je lepo pognalo in kmalu je mlada detelja vse zemljišče prevlekla. Tudi čez zimo, čeravno so miši deteljo precej pristrigle, je dobra ostala. Drugo spomlad pa, ko detelja prejšno spomlad vsejana ni hotela naprej, je meseca avgusta posejana lepo bobotno rastla in je bila kmalu za košnjo. Za reko Visurgo sejejo deteljo skoro sploh

še le meseca avgusta na strnišča in celó trde zime ji nič ne škodujejo.

Češpljeva drevesa. Če pomislimo, koliko vredno sadje da so češplje ali slive, se nam mora, če na drevesa pogledamo, prav milo storiti. Zdravo, krepko češpljevo drevo je prava bela vrana. Od kod pa to izvira? Od tod, da se češpljeva drevesa večidel le po izrastkih iz korenin, ne pa po semenu zarezajo. Če hočemo lepo, zdravo, močno drevo imeti, mu moramo za močne zdrave korenine skrbeti; to se pa le da doseči, če se drevesa iz pešek, ne pa iz korenin zarezajo. Pri vseh drugih drevesih se tako ravna, le pri češpljah ali slivah se jemljejo koreninski izrastki. Ti izrastki imajo pa vsikdar slabe korenine; iz korenin pogaujajo zopet izrastki, ki se dalje presajajo, drevesa pa vedno slabejša prihajajo. Toraj zdaj, ko je ravno čas, naj se češpljeve koščice nabirajo, pa na solncu ne suše, ampak brž, ko pridejo iz sadu, na kakem primernem kraju na vrtu posadijo v zemljo. Če tudi vse ne bodo pognale, bode vendar prihodnjo spomlad dosti zdravih češpljevih dreves, s katerimi se dajo v kratkih letih ostarela drevesa nadomestiti.

(„Pr. Ldw.“)

Nabirajmo si sadno seme za drevesnice! Zdaj se jabelka in grške že začnejo tolči za tolčko ali pijačo. Iz sprešanih tropin, pa predno se dajo kisati, naj se peške lepo izrešeta, na hladnem, ne presuhem prostoru hranijo do konca oktobra in potem na način, kakor smo spomladi jedenkrat povedali, v pripravljeno gredico posejejo.

Razpis štipendij za učence na deželni kmetijski šoli v Grottenhof-u.

Na tej — se ve da — čisto nemški dež. šoli razpisanih je za prihodnje šolsko leto, ki se s 1. nov. 1874 začne, več štipendij po 120 gld. in drugih po 100 gld. Od učencev se tirja, da so vsaj 16 let stari, zdravi in poštenega obnašanja ter podučeni v stvareh, ki se v ljudskih šolah učé. Prošnjam se morajo priložiti: domovinsko spričevalo, spričevalo premoženja, krstni list, navstveno (Sitten), zdravstveno spričevalo in eno stavljenih kozá; spričevalo premoženja potrdi srenjski urad; slednjič šolsko spričevalo.

Prošnje morajo prosilci sami izročiti ravnatelju dež. kmetijske šole v Grottenhofu najmanj do 15. sept. t. l.

Od štaj. dež. odbora.

Gospodarske skušnje.

Nov način poljske miši pokončati. Skušen kmetovalec na Poznanskem, pripoveduje „Prakt. Landw.“, priporoča zoper poljske miši žvepleni sopuh, k čemur je pa treba posebne priprave. Dal si je napraviti iz železnega kositerja

(pleha) posodo, kakor škaflo s pokrovom. V to posodo je na jedni strani vdolana cev, na nasprotni strani pa napravljen meh tako, da se more z njim v posodo sapa vpihivati ter iz cevi puhti. V posodo se naloži lahko vnetljivo gorivo, katero se potem zažge in nanj žvepleni cvet ali prah potrosi. Ko je to storjeno, se cev v mišjo luknjo vtakne, z mehom žvepleni sopuh v pozemeljska mišja zakotja vpihava in tako mišja zalega pokončava. Se ve, da se morajo bližnje luknje, iz katerih se začne dim in sopuh kaditi, trdno zateptati. Na ta priprosti način, ako se prav naredi, moreta v dveh dneh dva izurjena delavca z $\frac{1}{4}$ centom žvepla na sto in sto oralih vse miši vgonobiti.

Bencin gotova pomoč zoper stenice. Mnogo reči se priporoča za stenice; najboljše hoče vedeti „Kärntner Blatt“, ki priporoča eter kamnenega olja (Petroleumäther) ali ligorin ali bencin, ki je dober kup in se v vsaki apoteki dobi. Z drobnim pimselnom se bencin namaže v vse kote, kjer so stenice. Le varovati se je, da ne pride luč zraven, ker se bencin silno rad vname.

Iz „Novic“.

Dopisi.

Iz Maribora 2. sept. Ravno zvemo poglavitne točke iz testamenta rajnega konjiškega nadžupnika, č. g. Rozmana. Kakoršnega smo moža poznali v življenji, takošen se nam kaže tudi po smrti v svojem testamentu. — Vse premoženje do zadnjega krajevarja je namenjeno za dobrodelne in cerkvene namene. Glavni dedič so imenovani milostljivi knez in škof Lavantinski, — se ve — ne za se, ampak z izrecno prošnjo, da vse, kar bo ostalo po izplačanih posebnih volilih, obrnejo v prid onih 5 far, katerih patron so rajni nadžupnik bili. —

Iz Celja sredi avgusta. (Priateljska beseda do novega srenjskega zastopa v okolici.) Naj nam dovolé novoizvoljeni, narodni občinski načelniki nekoliko opazek. Posel občinskega predstojništva se zamore všteti med najtežje, kajti le županstvu je naložena od gospodsk dolžnost, ljudstvu vsako stvar natančno oznanjevati in razlagati. Le županstvo občuje neposredno z ljudstvom, višje gospodske pak le ukazujejo županstvu. Čestokrat se dogodi, da višje gospodske zahtevajo od župansteve nagle rešitve takovih zadev, katere se morajo ljudstvu še le po malem in točno razlagati. Sedaj le županstvo ima nalogo, to izvrševati in ima vsled tega vpljiv do ljudstva. Ako županstvo dela zoper naš napredek, mora ljudstvo mu pokorno biti in ne ostaja mu drugega nič, nego plačevati redno svoj davek, da si županje potem iz doklad svoje račune poravnajo. Vsakemu je znano, koliko župansteve je samo pod okrajnim glavarstvom Celjskim, kateri imajo načelnike, nasprotne narodnosti. Ta-

kovi načelniki potem rabijo svoj strupeni vpljiv do ljudstva in ga terorizirajo v najožjem pomenu! Ako pa županstvo skrbi poleg svojih opravil za naše narodne zadeve, kar je na čisto postaven način lahko mogoče, tedaj se tudi ljudstvo kaže sprejemljivo za blagi čut domoljubja.

Tako na primer bilo bi svetovati, da bi umni novoizvoljeni načelniki okolice Celjske opustili pri uradovanju tuj jezik, ter izključljivo le rabili naš domači slovenski jezik, kateri se da tako lepo porabiti za urade, ter da bi tako ljudstvu vsak ukaz v razumljivem jeziku razpošiljali. Do sedaj je v prvej vrsti zoper vpeljavo slovenskega jezika v občinsko uradnico spletke delal pisar, kateri — mimo gredé naj opazim, ne zna niti slovenskega niti nemškega jezika pravilno. Nadejamo se, da novoizvoljeni odbor ne bode temu pisarju prepustil poveljstva nad občino, temveč da se mu bode ukazalo pisati in uradovati v slovenskem jeziku, ali pa pustiti službo; kajti ravno on je hujskal pri prvih volitvah volilce zoper narodne odbornike in tako vže davno zaslužil propusti. Naj si novi načelniki blagovolijo vzeti te naše besede, ktere smo prav iz srca govorili, na vest i naj bodo osvedočeni, da jim bode ljudstvo za takovo ravnanje vedno hvaležno.

Sv. Lenart v slov. gor. 24. avg. (Potovalni zbor). V nedeljo 23. avg. je prišlo sem ptujsko nemčursko naprednjaško društvo svoje šare prodajati. Povabila je dr. J. o pravem času srenjam razposlal, sicer je vse tajno se pripravljalo. Škoda res za trud! Razun nekterih iz Ptujia došlih „fortšritlerjev“, je tudi mariborski Branstetter svojo državno modrost razvijal. Predmet bil je primeren, namreč: razmere med cerkvijo in državo. Se ve, da po njegovem mnenju cerkev ima biti ponižna dekla državi. Krono je nasadil zborovanju dr. Jug s svojo zgovornostjo. Duhovni, reče, nabirajo milošino v cerkvi za — svoj žep! To si upa reči on, ki si ravno zida hišo z dvojnimi stropi! Kde je pa on denarjev nabral? — Siromaki že čutijo, da nimajo več duhovni siromašnih zavodov v rokah. — Tudi taji previdnost božjo, rekši, da so nesreče pri živini krivi — pòsli, in na poljih in goricah večidel — nevednost ljudi. — Mar delajo ljudje tudi povodnje in točo, ki nam pobe-rajo, kar že v rokah imeti mislimo? Po teh umoslovnih mislih ni nas osupnilo, da je končal: „Popravljajmo šole!“ Da, to nam je iz srca rečeno! Če sedanje šole niso le razposajenosti šolske mladine krive, temuč tudi toče, slane in goveje kuge, — kajti po dr. Jugovih besedah bodo le šole vsem zlegom v okom hodile — tedaj pa le popravljati in prenavljati novodobnih šol, in začnite kar pri domačej, ki menda ni najnedolžniša pri teh nesrečah! Pri tej gòdli so se celó privrženci našega odvetnika debelo pogledovali. Bilo jim je odveč!

Kmalu so drdrali vozovi od nas, nobena kupica se ni izpraznila na vspeh zbora. Ptujski fortšritlerji so se menda vendar prepričali, da tudi dr.